

**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

11.07.2026

Ayasofya'nın ibadete açılmasının üzerinden 6 yıl geçti

İSTANBUL'UN fethinin ardından 481 yıl **camii** olarak hizmet veren, 1934'teki Bakanlar Kurulu kararıyla ise müzeye dönüştürülen Ayasofya'nın yeniden **camii** statüsüne kavuşmasının üzerinden 6 yıl geçti. Sürekli Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye Hizmet Derneğinin açtığı dava sonucunda Danıştay 10. Dairesi, 10 Temmuz 2020'de müze kararını oy birliğiyle iptal etti. Aynı gün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ayasofya'nın ibadete açılmasına ilişkin kararnamayı imzaladı. **Diyanet İşleri Başkanlığına** devredilen "Ayasofya-i Kebir **Camii-i Şerifi**", 86 yıllık aranın ardından 24 Temmuz 2020'de kılınan tarihi cuma namazıyla kapılarını yeniden müminlere açtı.

AYASOFYA'NIN ASLINA DÖNÜŞÜNÜN ÜZERİNDEN 6 YIL GEÇTİ

İSTANBUL'UN fethinden sonra **camii** olarak kullanılan ve 1934'te Bakanlar Kurulu kararıyla müzeye dönüştürülen Ayasofya'nın yeniden **camii** olarak ibadete açılması için Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yayımlanmasının üzerinden 6 yıl geçti. Osmanlı İmparatorluğu'nun 7. padişahı 2. Mehmet'in 29 Mayıs 1453'te İstanbul'u fethetmesinin ardından, 916 yıl **kilise** olarak hizmet veren Ayasofya, camiye dönüştürüldü. Fetihle "Fatih" ünvanını alan Fatih Sultan Mehmet, fethitten sonraki ilk cuma namazını 1 Haziran 1453'te Ayasofya'da kıldı. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla Ayasofya'nın tarihi de değişti. 481 yıl boyunca **camii** olarak açık kalan Ayasofya, Bakanlar Kurulu'nun 24 Kasım 1934 tarihli kararıyla müzeye dönüştürüldü.

DAVA 4 YIL SONRA KARARA BAĞLANDI

Süreklî Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye Hizmet Derneği, 86 yıl müze olarak hizmet veren Ayasofya'nın camiden müzeye dönüştürülmesine yönelik Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle 2016'da Danıştay'a dava açtı. Söz konusu dava 10 Temmuz 2020'de karara bağlanırken, Danıştay 10. Dairesi Ayasofya'nın müze statüsünü belirleyen 24 Kasım 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararını oy birliğiyle iptal etti. Danıştay'ın kararı, Ayasofya Meydanı'nda toplanan vatandaşlar tarafından sevinçle karşılandı. Aynı gün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ayasofya'nın yeniden ibadete açılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ni imzaladı.

AYASOFYA, DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI'NA DEVREDİLDİ

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle birlikte Ayasofya'nın Diyanet İşleri Başkanlığı'na devredilmesine ve **camii** olarak hizmet vermesine karar verildi. Söz konusu karar, Resmi Gazete'nin aynı gün yayımlanan mükerrer sayısında yer aldı. TBMM Baskan Vekili Celal Adan, Meclis Genel Kurulu'nda, Ayasofya'nın Diyanet İşleri Başkanlığı'na devredilerek ibadete açılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı'nı okudu. Kararı, milletvekilleri uzun süre ayakta alkışladı. Kararnamenin yayımlanmasının ardından "Ayasofya-ı Kebir **Camii**-i Şerifi" veya "Ayasofya-ı Kebir **Camii**" olarak ifade edilen **camii**, 86 yıl aradan sonra 24 Temmuz 2020'de kılınan cuma namazıyla yeniden ibadete açıldı. Namaza, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yanı sıra çok sayıda davetli ve vatandaş katıldı. **AA**

Ayasofya-i Kebir **Cami-i Şerifi'nin** yeniden ibadete açılışının 6'ncı yılı

■ Ayasofya-i Kebir **Cami-i Şerifi'nin** yeniden ibadete açılmasının üzerinden 6 yıl geçti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı kararnameyle yeniden ibadete açılan Ayasofya, 10 Temmuz 2020'de ilk cuma namazına ev sahipliği yapmıştı.

253 hafızdan 15 Temmuz şehitlerine hatim

FETÖ'nün 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminde şehit olanlar için Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde anlamlı bir hatim programı düzenlendi. Programda, 15 Temmuz'un 253 şehidi anısına 253 hafız tarafından okunan hatimlerin duası yapılırken, şehitler için Kur'an-ı Kerim okundu ve dualar edildi.

AYASOFYA 6 YILDIR ÖZGÜR

İstanbul'un fethinin en büyük nişanesi Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açıldığı tarihi günün üzerinden 6 yıl geçti. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran, Ayasofya'nın yeniden ezanla buluşmasının millet iradesi ile medeniyet şuurunun güçlü bir tezahürü olduğunu vurguladı.

► İstanbul'un fethinin en büyük sembollerinden olan Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açılmasının üzerinden 6 yıl geçti. Danıştay'ın tarihi kararı ve Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 86 yıllık müze dönemi sona ererken, Fatih Sultan Mehmet Han'ın emaneti Ayasofya yeniden asli kimliğine kavuştu. Osmanlı İmparatorluğu'nun 7. padişahı Fatih Sultan Mehmet'in 29 Mayıs 1453'te İstanbul'u fethetmesinin ardından 916 yıl kilise olarak kullanılan Ayasofya camiye çevrildi. Fatih Sultan Mehmet, fetihten sonraki ilk cuma namazını 1 Haziran 1453'te Ayasofya'da kıldı. Cumhuriyet döneminde ise 24 Kasım 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla müzeye dönüştürüldü. Sürekli

Vakıflar Tarihi Eserlere ve Çevreye Hizmet Derneği'nin açtığı dava üzerine Danıştay 10. Dairesi, 10 Temmuz 2020'de bu kararı oy birliğiyle iptal etti. Aynı gün Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın imzaladığı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Diyanet İşleri Başkanlığı'na devredilen Ayasofya, yeniden cami statüsü kazandı. Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde 86 yıl aradan sonraki ilk cuma namazı ise 24 Temmuz 2020'de Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da katılımıyla binlerce kişinin iştirakiyle kılındı.

KUTLU EMANETİ GELECEĞE TAŞIYORUZ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açılmasının 6'ncı yıl dönümüne ilişkin, "Cumhurbaşkanımız

Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu irade ile yeniden ezanla buluşan Ayasofya, tarihle yeniden kurulan güçlü bağın, medeniyet şuurunun ve millet iradesinin tecellisi oldu. Ayasofya'dan yükselen ezanlar, inşallah ilelebet semalarımızda yankılanmaya devam edecektir" ifadelerini kullandı.

FETHİN SEMBOLÜ

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy da Ayasofya'nın "fethin sembolü" olduğunu vurgulayarak, "Fatih Sultan Mehmet Han'ın eşsiz emaneti Ayasofya'da, Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı restorasyon çalışmalarını büyük bir hassasiyetle sürdürerek bu kutlu emaneti aslına uygun biçimde geleceğe taşıyoruz" dedi.

AYASOFYA'DA İBADETİN 6'NCI YILI

KÜLTÜR ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, NSosyal hesabından yaptığı paylaşımda, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açıldığı tarihi günün yıldönümünde olduklarını belirtti.

Ayasofya'nın "fethin sembolü" olduğuna işaret eden Ersoy, "Fatih Sultan Mehmet Han'ın

**Ayasofya-i
Kebir Cami-i
Şerifi'nin ibadete
açılmasının
üstünden altı yıl
geçti.**

eşsiz emaneti Ayasofya'da, Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı restorasyon çalışmalarını büyük bir hassasiyetle sürdürerek bu kutlu emaneti aslına uygun biçimde geleceğe taşıyoruz. Ayasofya'nın yeniden ibadete açılmasına öncülük eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum" ifadelerini kullandı. ■ AA

AYASOFYA SECDELERLE BULUŞTU

İstanbul'un fethinden sonra **camii** olarak kullanılan ve 1934'te müzeye dönüştürülen Ayasofya'nın yeniden **camii** olarak ibadete açılması için Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yayımlanmasının üzerinden 6 yıl geçti.

A SİRLARDIR İstanbul'un kalbinde yükselen, fethin mühürü ve Fatih Sultan Mehmet'in emaneti olan Ayasofya, 86 yıllık müze döneminin ardından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın kararı iradesiyle yeniden aslı kimliğine kavuştu. Danıştay'ın 10 Temmuz 2020'de 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararını iptal etmesi ve aynı gün Başkan Erdoğan'ın imzaladığı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ibadete açılan Ayasofya, yalnızca bir mabedin yeniden **camii** olması değil; milletin yıllara yayılan özleminin sona erdiği, fethin emanetine yeniden sahip çıktığı tarihi bir dönüm noktası olarak hafızalara kazandı. 916 yıl **küise**, 481 yıl **camii** ve 86 yıl müze olarak hizmet veren Ayasofya, bugün de ezan sesleriyle İstanbul'un semalarını süslüyor. Medeniyetlerin kesiştiği, zaferlerin, hüzünlerin ve tarihin sessiz tanığı olan Ayasofya; Bizans'ın en büyük mabedi, Osmanlı'nın fethinin en güçlü sembolü, Türkiye'nin ise egemenlik tartışmalarının merkezindeki en önemli eserlerden biri haline geldi.

YÜZBİNLER CAMİYE AKIN ETTİ

BAŞKAN Tayyip Erdoğan'ın "Hayırlı olsun" mesajıyla duyurduğu karar, Türkiye'de ve **İslam** dünyasında büyük yankı uyandırdı. Yıllardır beklenen tarihi adım böylece resmîyet kazandı. 24 Temmuz 2020'de kılınan ilk cuma namazı ise Türkiye'nin hafızasına kazandı. İstanbul'un dört bir yanından ve Türkiye'nin farklı şehirlerinden gelen yüz binlerce vatandaş, sabahın erken saatlerinden itibaren Ayasofya Meydanı'nı doldurdu. Kubbesinin altında yıllar sonra yeniden saf tutan cemaat, tekbirler ve dualarla tarihi ana tanıklık etti.

■ HARUN SEKMEN

AK Parti İstanbul Gençlik Kolları, Ayasofya-i Kebir **Camii**-i Şerifi'nin ibadete açılışının yıl dönümü vesilesiyle "Bir Gençlik Yürüyüşü" düzenledi.

FETO'nun 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminin 10'uncu yıl dönümü kapsamında İstanbul Valiliği, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve 15 Temmuz Demneği iş birliğinde tüm yurttaki birçok etkinlik düzenlenmeye başlandı. 10-17 Temmuz tarihleri arasında kentlinin farklı noktalarında dini, kültürel ve sosyal içerikli çok sayıda etkinlik düzenlenerek darbe girişiminde yaşamını yitiren şehitler anılacak, gazilerinin mücadelesi anılacak. Anma programlarının ilki Ayasofya-i Kebir **Camii**-i Şerifi'nde yapıldı. Ayasofya **Camii**'nin ibadete açılışının yıldönümünde "Kutlu Mabed Kutlu Vefa" programı düzenlendi. 253 şehit anısına 253 hafız ile hatim okundu ve dualar edildi.

86 YILLIK ÖZLEMİ SONA ERDİ

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran, Ayasofya-i Kebir **Camii**-i Şerifi'nin ibadete açılışının 6. yıl dönümü dolayısıyla bir mesaj yayımladı: Bugün, 86 yıllık özlemi sona erdiren Ayasofya-i Kebir **Camii**-i Şerifi'nin yeniden ibadete açılışına ilişkin tarihi kararın 6. yıl dönümü. Cumhurbaşkanımız Sayın Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu irade ile yeniden ezanla buluşan Ayasofya; tarihle yeniden kurulan güçlü bağın, medeniyet şuurunun ve millet iradesinin tecellisi oldu.

YAZ KURAN KURSLARINDA RENKLİ MÜFREDAT

Diyaret İşleri Başkanlığı'nın yaz Kuran kursları başladı. Kurslarda dini eğitimin yanı sıra dijital dünyanın riskleri, akran zorbalığı ve çevre bilinci gibi konularda da dersler veriliyor. 4-22 yaş arası milyonlarca çocuk ve gencin katıldığı eğitimler, 6 hafta sürecek ve 14 Ağustos'ta tamamlanacak. Sabah ve öğleden sonra olmak üzere 4 saat yapılan eğitimlerin yanı sıra 4-6 yaş ve 7-14 yaş gruplarına da tam gün programları uygulanıyor.

SEVGİ, SAYGI VE EMPATİ

Kurslarda; Kuran-ı Kerim eğitimi, temel dini bilgiler, Peygamber Efendimizin hayatı ve değerler eğitimi alanlarında dersler veriliyor. Güncel konularda da farkındalık kazandıracak çalışmaların yapıldığı bu programlarda

'DİJİTAL RİSK' VE
'ZORBALIK' DA VAR

çocuklar, doğal öğrenme ortamıyla sevgi, saygı, sorumluluk, yardımseverlik ve empati gibi değerleri öğreniyor. Çocukların, kurdukları sosyal çevre ile dijital dünyanın risklerinden korunması da amaçlanıyor. Sosyal, kültürel, sportif etkinlikler, çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimini desteklerken aynı zamanda çevre bilincini de geliştirecek. Ortak yaşam alanlarının verimli kullanımıyla çocuklara doğa sevgisi ve yeşil vatan bilinci de aşılanacak. **Rana BÜYÜKTAŞ/ANKARA**

+

15 TEMMUZ ŞEHİTLERİ İÇİN AYASOFYA'DA 253 HATİM

FETÖ'nün 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminin 10'uncu yıldönümü kapsamında İstanbul Valiliği, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve 15 Temmuz Demeği işbirliğinde tüm yurttaki birçok etkinlik düzenlenmeye başlandı. Anma programlarının ilki Ayasofya-i Kebir Camii-i Şerifi'nde yapıldı. Ayasofya Camii'nin ibadete açılışının yıldönümünde "Kutlu Mabeyt Kutlu Vefa" programı düzenlendi. 253 şehit anısına 253 hafız ile hatim okundu ve dualar edildi. Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği programda manevi bir ortam oluştu. Şehitlerin aziz ruhları için hatim indirildi. Vatanın selameti için dualar edildi.

Mustafa
KAYA/
SABAH

Cuma hutbesinde din istismarcıları uyarısı

15 TEMMUZ konulu cuma hutbesinde, dinin sahil kaynaklardan doğru bir şekilde öğrenilmesi ve fesatçılara karşı dikkatli olunması çağırısı yapıldı. Hutbede Resulullah Efendimiz'in "Dini dünyaya alet eden insan ne

kötüdür!" hadis-i şerifi okundu. "FETÖ'yü diğer ihanet şebekelerinden ayıran en belirgin fark, yüce dinimiz İslam'ı ve muazzaz değerlerimizi istismar etmesidir. Suret-i haktan görünmesidir" denildi. Semih KARA / SABAH

Çocuklar için yaz Kur'an kursları başladı

■ **DİYANET** İşleri Başkanlığı'nın geleneksel yaz Kur'an kursları bu yıl "Yaz Kur'an Kursunda Buluşuyoruz" sloganıyla kapılarını açtı. Kurslar sadece dini eğitimle sınırlı kalmayıp dijital dünyanın riskleri, ekran zorbalığı ve çevre bilinci gibi konularda da çocuklara "koruyucu kalkan" olmayı hedefliyor.

İstanbul'da 15 Temmuz SEFERBERLİĞİ

İstanbul Valiliği ve ilçe belediyelerince, kent genelinde 15 Temmuz Çarşamba günü düzenlenecek etkinlikler kapsamında şehitlik ziyaretleri, mevlid programları, Kur'an-ı Kerim tilavetleri, sergiler, yürüyüşler ve meydanlarda anma programları gerçekleştirilecek, demokrasi nöbetleri tutulacak, gece ise **camilerden** selalar okunacak.

İstanbul'da, Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz 2016'daki hain darbe girişiminin 10. yıl dönümü dolayısıyla, İstanbul Valiliği ve ilçe belediyelerince gün boyu bir dizi anma programları düzenlenecek.

Kentte 15 Temmuz Çarşamba günü düzenlenecek programlar kapsamında şehitlik ziyaretleri, mevlidler, fotoğraf sergileri, panel ve yürüyüşlerin yanı sıra meydanlarda bir dizi anma programları gerçekleştirilecek.

Demokrasi nöbetlerinin tutulacağı etkinliklerde, Kur'an-ı Kerim tilavetleri, mehter gösterileri ve ilahi dinletileri yapılacak. İstanbul Valiliğinin programı kapsamında darbe girişiminin gerçekleştiği 15 Temmuz günü, Edirnekapı 15 Temmuz Şehitliği ziyaret edilecek. Zincirlikuyu'dan Hafza 15 Temmuz Şehitler Anıtı'na "15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Yürüyüşü" düzenlenecek.

Valilik koordinasyonunda, İstanbul Havalimanı ile Atatürk Havalimanı'nda taksit

korteti yapılacak. Üsküdar ve Taksim Meydanı'nda "Sessiz Tanıklık Enstalasyonu ve Deneyim Alanı" ziyarete açılacak.

Öğle namazından önce 29 ilçede mevlid programları düzenlenecek.

Ortaköy Camii avlusunda "Denizden Karaya 15 Temmuz" tekne korteti yapılacak. İstanbul ile Sabiha Gökçen havalimanlarında "İl Jandarma Komutanlığı 15 Temmuz Fotoğraf Sergisi" açılacak.

Galata Kulesi ile Kız Kulesi'nde "15

Temmuz Her Yerde" temasıyla mapping gösterisi gerçekleştirilecek, 15 Temmuz Şehitler Köprüsü semalarında ışıklı dron gösterisi yapılacak.

Fatih Camii ve Anıtpark'ta "15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü" programı düzenlenecek.

İstanbul genelindeki anma programları, meydanlarda tutulacak demokrasi nöbetleri, dualar ve gece saat 00.13'te **camilerden** okunacak selalarla sona erecek.

CUMA HUTBESİNDE din istismarı ve alçak saldırıya sert tepki

Diyadinet işleri Başkanlığı'na hazırlanan cuma hutbesinde, "15 Temmuz günü alçak saldırıyı gerçekleştirenler, hâlâ hainlik planlayanlar, şehitlerimizin kanlarına saygı göstermeyenler bilmedirler ki, kahraman milletimiz tarih boyunca asla devletsiz kalmamıştır, Allah'ın izniyle kalmayacaktır" ifadeleri kullanıldı.

"Din İstismarı" başlıklı hutbe cuma vakiti Türkiye genelindeki **camilerde** okundu. 15 Temmuz'da küresel güçlerin maşası olan FETÖ'nün birliğe, kardeşliğe, özgürlük ve hürriyete kast ettiği belirtilen hutbe, "Aynı zamanda 15 Temmuz, aziz milletimizin Allah'ın nusret ve inayetiyle hainlerin tuzaklarını başlarına geçirdiği gündür. Kadını erkeği, genci yaşlısı tek yürek olduklarımız, minarelerden yükselen salar eşliğinde vatanımıza, milli ve manevi değerlerimize, istiklal ve istikbalimize sahip çıktığımız gündür" ifadeleri yer aldı.

Türk milletinin devleti, bayrağı ve kut-salları söz konusu olunca memlilere göğsünü siper ettiği vurgulanan hutbede, şunlar kaydedildi: "15 Temmuz günü alçak saldırıyı gerçekleştirenler, hala hainlik planlayanlar, şehitlerimizin kanlarına saygı göstermeyenler bilmedirler ki, kahraman milletimiz tarih boyunca asla devletsiz kalmamıştır, Allah'ın izniyle kalmayacaktır da. Bizleri tarih sahnesinde üç kitaya hakim kıldıran, Malazgirt'le Anadolu'nun kapılarını **İslam'a** açtıran, İstanbul'un fethiyle çağları değiştiren, Çanakkale ve Milli Mücadele'de devleşti, 15 Temmuz'da ihanele "dur" dedirten Allah'a olan teslimiyetimizdir, göğsümüzdeki imanımızdır, şehadet bilincimizdir. FETÖ'yü diğer ihanet şebekelerinden ayıran en belirgin fark, yüce dinimiz **İslam'**ı muazzaz değerlerimizi istismar etmesidir. Suret-i haktan görünenek 'hoca', 'cemaat', 'hizmet' gibi me-deniyetimize ait kavramları alçak ihtirasları için kullanmasıdır. Gerçek amacını gizlemesi, gençlerin geleceğini karartması, menfaatleri uğruna yalanı, ikyüzlülüğü ve her türlü kötülüğü meşru görmesidir. Zekat, sadaka ve **kurban** gibi ibadetleri sinsi emellerine ulaşmada aracı kılmasıdır."

Hutbe, vatani bölme, birlik ve beraberliğini zayıflatmak isteyenlerin, bu isteklerinden vazgeçmediği, şer odaklarının, din istismar etmeye, farklı kisse ve yöntemlerle inancı, kardeşliği ve toplumsal bütünlüğü hedef almaya devam edecekleri aktarıldı.

İLÇE BELEDİYELERİNİN PROGRAMLARI

● **FATİH BELEDİYESİ**, Fatih Camii'nden Sarıhanedeki Anıtpark'a mehter eşliğinde yürüyüş gerçekleştirecek. İlçede, Kur'an-ı Kerim tilaveti, protokol konuşmaları, öğrencilerin şiir dinletisi, Arslanbeyk Sultanbeyk konseri, Mehmet Çevik ile Kurtuluş Senfonileri ve Ayasofya Hafızlar Topluluğu konseri gibi etkinlikler de düzenlenecek.

● **ESENLER BELEDİYESİ**, darbe girişimi gecesini tankların çıktığı eski Metris Kışlası'nın bulunduğu 15 Temmuz Millet Bahçesi'nden, Dörtöyl Meydanı'na yürüyüş düzenleyecek. Yürüyüşte, 15 Temmuz'un 251 şehidini temsilen 251 metrelik Türk bayrağı taşınacak. Vatandaşlar 2 bin 551 Türk bayrağı ve meşalelerle korteje katılacak. Dörtöyl Meydanı'ndaki program, demokrasi nöbeti, mehter gösterisi, dua ve selalarla devam edecek.

● **ARNAVUTKÖY BELEDİYESİ**, Hadimköy Şehitliği'nde şehitlik ziyaretleri, Kur'an-ı Kerim tilaveti ve dua programlarının yanı sıra "İrade Bizim, Zafer Bizim" yürüyüşü düzenleyecek. İlçede ayrıca fotoğraf sergisi açılacak, açık hava etkinlikleri gerçekleştirilecek ve sanatçı Mustafa Yıldızdoğan konser verecek.

● **BEYOĞZ BELEDİYESİ**, şehit aileleri ve gaziler için kahvaltı programı düzenleyecek. Program kapsamında şehit kabirleri ziyaret edilecek. İlçedeki Onçesmeler Serbestani Mustafa Ağa Camii'nde mevlid okutulacak, akşam programında ise mehter gösterisi ile sinevizyon gösterimi yapılacak.

● **PENDİK BELEDİYESİ**, 15 Temmuz şehidi Burhan Öner'in kabirini ziyaret edecek, şehit aileleriyle bir araya gelecek. Pendik Merkez Çarşı Camii'nde mevlid programı düzenlenecek, Mehmet Akif Ersoy Kültür Merkezi'nde ise "İrade Bizim, Zafer Bizim" temalı sergi açılacak. Kuşlu Park Meydanı'ndaki anma programında ise ilahi dinletisi, sinevizyon gösterimi ve demokrasi nöbeti gerçekleştirilecek.

● **GAZİOSMANPAŞA BELEDİYESİ**, şehit aileleri ve gazilerle kahvaltı programının ardından Recep Tayyip Erdoğan Parkı Şehitler Anıtı'nda anma töreni düzenleyecek. Belediye bahçesinde 15 Temmuz temalı fotoğraf sergisi açılacak. Akşam programında,

Kur'an-ı Kerim tilaveti yapılacak, öğrencilerin hazırladığı 15 Temmuz mizansen sahnelenecek.

● **ESENİYURT BELEDİYESİ**, Serhan Tirit Merkez Camii'nde mevlid okutacak, "İrade Bizim, Zafer Bizim" temalı fotoğraf sergisinin açılışını gerçekleştirecek. Cumhuriyet Meydanı'ndaki programda mehter takımı konseri, kahramanlık türkülleri konseri, şiir dinletisi, öğrenci korusu ve belgesel gösterimi yer alacak.

● **SULTANBEYLİ BELEDİYESİ**, Kent Meydanı'nda Kur'an-ı Kerim tilaveti, protokol konuşmaları, dua, ilahi dinletileri ve kahramanlık türkülleri konserinin yer aldığı anma programı düzenleyecek. Gece ilçedeki **camilerde** sela okunacak.

● **ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ** 15 Temmuz Meydanı'nda "Direniş ve Adalet" Kısa Film Senaryo Yarışması'nın ödül törenini gerçekleştirecek. Program kapsamında Ersin Çelik, İsmail Kılıçarslan ve Aydın Ünal'ın katılımlıyla panel düzenlenecek, 15 Temmuz gecesini çekilen fotoğraflardan oluşan sergi ziyarete açılacak.

● **BAĞCILAR BELEDİYESİ**, 15 Temmuz şehidi Muhammed Ambar'ın kabirini ziyaret ederek, dua programı düzenleyecek. Program kapsamında 15 Temmuz gazileri evlerinde ziyaret edilecek. Bağcılar Meydanı'ndaki anma programında Kur'an-ı Kerim tilaveti yapılacak, dua ve sela okunacak. İlçedeki okullar arasında düzenlenen "15 Temmuz" konulu yarışmalarda dereceye giren öğrencilere de ödülleri verilecek. Programda "Beyefendiler Grubu" konser verecek ve vatandaşlara çorba ikram edilecek.

● **BAHÇELİEVLER BELEDİYESİ** de resim sergisi açılışı gerçekleştirecek, Şirinevler Ulu Camii'nde mevlid okutacak ve şehitlik ziyareti düzenleyecek.

● **TUZLA BELEDİYESİ**, 15 Temmuz kapsamında demokrasi koşusu, mevlid programı ve şehit kabri ziyaretleri düzenleyecek. Akşam ise 1. Ahmet Camii önünden başlayacak bayrak yürüyüşünün ardından Sahil Tören Alanı'nda Kur'an-ı Kerim tilaveti, protokol konuşmaları, şiir dinletileri ve sinevizyon gösteriminin yer alacağı anma programı gerçekleştirilecek.

AYASOFYA'DA 253 HAFIZLA HATİM

Ayasofya Camii'nde,
FETÖ'cü hainlerin
şehit ettiği kahramanlar
için 253 hafız tarafından
Kur'an-ı Kerim okundu;
hatm-i şerif duası yapıldı.

İHANETİ EZMENİN 10. YILI

15 Temmuz
alçak darbe
girişiminin
10. yıldönü-
münde
yurt gene-
linde anma
etkinlik-
leri dü-
zenleniyor.

■ Etkinliklerde FETÖ'cü hainlere karşı milletin tek yürek olup sergilediği direniş yeniden canlandırılıyor. Dün 15 Temmuz'un gazileri AKM'de buluşup karanlık geceyi anlattı.

■ 17 Temmuz'a kadar sürecektir anma programlarında, köprülere bayraklar asılacak, sempozyumlar düzenlenecek, fotoğraf sergileri açılacak, demokrasi için yürüyüş yapılacaktır. » 13TE

10 YILDIR KALBİNDE KURŞUNLA YAŞIYOR

■ İstanbul'da hainlerin açtığı ateşte yaralanan 15 Temmuz gazisi Musa İlhan "10 yıldır kalbimin altında kurşunla yaşıyorum. Bugün olsa yine sokağa çıkarım" dedi. » 13TE

Musa İlhan,
yarasını gösterdi.

**AYASOFYA'DA
ELLER SEMAYA
AÇILDI**

253 ŞEHİDE

253 HATİMLE VEFA

15 Temmuz'un 10. yıl dönümünde Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde vefa programı düzenlendi. Şehitlerin ruhlarına ithafen 253 hafız tarafından Kur'an-ı Kerim okundu; hatm-i şerif duası yapıldı.

5 KÖPRÜYE BAYRAK ASILIYOR

■ İSTANBUL Valiliği, İletişim Başkanlığı ve 15 Temmuz Derneği işbirliğiyle düzenlenecek anma etkinlikleri 17 Temmuz'a kadar devam edecek. ■ Yavuz Sultan Selim, Fatih Sultan Mehmet, 15 Temmuz Şehitler, Osmangazi ve 1915 Çanakkale köprülerine bugün Türk bayrağı asılacak. ■ Üsküdar ve Taksim Meydanı'nda kan bağışi kampanyaları düzenlenecek. ■ Şehrin çeşitli noktalarından bisiklet, motosiklet, tekne ve taksi kortejleri ger çekleştirilecek. ■ Fotoğraf sergileri, sempozyumlar ve demokrasi yürüyüşü yapılacaktır. ■ 15 Temmuz Şehitler Köprüsü semalarında ışıklı drone gösterisi düzenlenecek. ■ 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Programı başta olmak üzere çok sayıda dini, kültürel ve sosyal etkinlik gerçekleştirilecek.

6 YILDIZ İBADETE AÇIK

İSTANBUL'UN fethinden sonra cami olarak kullanılan ve 1934'te müzeye dönüştürülen Ayasofya'nın yeniden ibadete açılmasının üzerinden tam 6 yıl geçti. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın imzasıyla alınan kararın ardından Ayasofya, 86 yıl sonra ilk cuma namazıyla yeniden ibadete açılmıştı.

FETULLAHCİ Terör Örgütü'nün (FETÖ) 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin 10. yıl dönümü dolayısıyla İstanbul'da düzenlenecek kapsamlı anma etkinlikleri başladı. Anma programlarının ilk durağı Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi oldu. Cuma namazı öncesindeki 'Kutlu Mabet Kutlu Vefa' programı kapsamında, darbe girişiminde hayatını kaybeden 253 şehit için 253 hafız tarafından hatim okundu. Kur'an-ı Kerim tilavetinin ardından şehitler için dualar edilirken, programa katılan vatandaşlar da manevi atmosferde şehitleri rahmet ve minnetle andı; okunan hatimlere ve yapılan dualara hep birlikte 'âmin' diyerek eşlik etti.

'ŞAHİT'LER SAHNEDE ANLATTI

Anma etkinlikleri kapsamında Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlenen 'Şehit ve Şahit' programında ise 15 Temmuz gecesine tanıklık eden isimler bir araya geldi. Programda şehit yakınları ve gaziler, darbe girişiminin yaşandığı geceye ilişkin anılarını ve yaşadıkları zorlu süreci katılımcılarla paylaştı. Konuşmalarda birlik ve beraberlik vurgusu yapılırken, o gece gösterilen toplumsal dayanışmanın önemi ne dikkat çekildi.

10 YILDIR KALBİNDEKİ KURŞUNLA YAŞIYOR

FETÖ'NÜN hain darbe girişimini yolda radyodan öğrenen Musa İlhan, hiç tereddüt etmeden sokağa çıktı; önce İstanbul Büyükşehir Belediyesi Lojistik Destek Merkezi'ne sonra da AKOM'a gitti. Darbecilerin açtığı ateşle kalbinin altından vurulan İlhan, kaldırıldığı hastanede 4 gün yoğun bakımda tedavi gördü. Hayatı risk nedeniyle çıkarılmayan kurşunla 10 yıldır yaşamını sürdüren

İlhan, o gece yaşadıklarını şöyle anlattı: "Hainler, 'Yaklaşmayın vururum' diye bağırıyordu. 'Geliyorum, hadi vuracaksan vur' dedim. O da vurdu. Yere düştüğümü hatırlıyorum. Göğsümde 3.5 cm boyunda nişanem var. Ülkemizin iki büyük belası vardı. Birisi FETÖ, diğeri PKK'ydı. 15 Temmuz'da FETÖ'den kurtulduk. İnşallah 2026'da da PKK terör örgütünden kurtulduktan sonra Türkiye'nin çok daha güçlü bir ülke olacak."

Musa İlhan

‘Ayasofya, millet iradesinin tecellisi’

Cumhurbaşkanlığı
İletişim Başkanı Burha-
nettın Duran, İstanbul’un
fethinden sonra cami ola-
rak kullanılan ve 1934’te
Bakanlar Kurulu kararıyla
müzeyle dönüştürülen
Ayasofya’nın yeniden cami
olarak ibadete açılmasının

Burhanettın
Duran

6. yıl dönümü dolayısıyla bir mesaj paylaştı.

Sosyal medya hesabından yaptığı payla-
şımında Duran, “Bugün, 86 yıllık özlemi sona
erdiren Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi’nin
yeniden ibadete açılışına ilişkin tarihî kara-
rın 6. yıl dönümü. Cumhurbaşkanımız Sayın
Recep Tayyip Erdoğan’ın ortaya koyduğu
irade ile yeniden ezanla buluşan Ayasofya;
tarihle yeniden kurulan güçlü bağın, mede-
niyet şuurunun ve millet iradesinin tecellisi
oldu. Ayasofya’dan yükselen ezanlar, inşal-
lah ilelebet semalarımızda yankılanmaya
devam edecektir” dedi.

Duran paylaşımında Resmi Gazete’nin
10 Temmuz 2020 tarihli sayısında yayımla-
nan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın imzasını
taşıyan, Ayasofya’nın yeniden ibadete
açılmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı Karar-
namesi’ne de yer verdi. ● ANKARA Milliyet

DURAN: EZAN İLELEBET YANKILANACAK

İLETİŞİM Başkanı Burhanettin Duran, Ayasofya'nın yeniden ibadete açılmasının 6'ncı yıldönümüne ilişkin şu paylaşımı yaptı: "Bugün (cuma), 86 yıllık özlemi sona erdiren Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açılışına ilişkin tarihi kararın 6'ncı yıldönümü. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu irade ile yeniden ezanla buluşan Ayasofya, tarihle yeniden kurulan güçlü bağın, medeniyet şuurunun ve millet iradesinin tecellisi oldu. Ayasofya'dan yükselen ezanlar, inşallah ilelebet semalarımızda yankılanmaya devam edecektir."

■ DHA

AYASOFYA'DA 15 TEMMUZ ANMASI

253 ŞEHİT ANISINA 253 HAFIZLA HATİM

15 TEMMUZ darbe teşebbüsünün 10'uncu yılında Ayasofya-i Kebir Camii Şerifi'nde "Kutlu Mabet Kutlu Vefa" programı düzenlendi. 253 şehit anısına 253 hafız ile hatim okundu ve dualar edildi.

'KUTLU MABED KUTLU VEFA'

FETÖ/PDY silahlı terör örgütünün 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminin 10'uncu yıldönümü kapsamında İstanbul Valiliği koordinasyonunda Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve 15 Temmuz Derneği işbirliğinde tüm yurttan birçok etkinlik düzenlenmeye başlandı. 10-17 Temmuz tarihleri arasında İstanbul'un farklı noktalarında dini, kültürel ve sosyal içerikli çok sayıda etkinlik düzenlenerek darbe girişiminde yaşamını yitiren şehitler anılacak, gazilerin mücadelesi aktarılacak. Anma prog-

ramlarının ilki Ayasofya-i Kebir Camii Şerifi'nde yapıldı. Ayasofya Camii'nin ibadete açılışının yıldönümünde "Kutlu Mabet Kutlu Vefa" programı düzenlendi. Cuma namazı öncesinde gerçekleştirilen programda, 253 şehit anısına 253 hafız ile hatim okundu ve dualar edildi. Ayasofya'da saf tutan 253 hafız, vatandaşlar tarafından yoğun ilgiyle izlendi. Öte yandan programa Dışişleri Bakan Yardımcısı Musa Kulaklıkaya, İstanbul İl Vali Yardımcıları Mehmet Sülün ve Ünal Kılıçaslan, İstanbul Milletvekilleri Hasan Turan ve İsa Mesih Şahin, Tümgeneral Hakan Tunc, İstanbul İl Müftüsü Emrullah Tuncel, Fatih Belediye Başkanı Ergün Turan ve 15 Temmuz Derneği Başkanı İsmail Hakkı Turunc, şehit aileleri ve gaziler ile çok sayıda vatandaş katıldı.

■ Cem KAYALAR / İSTANBUL

Duran: Ayasofya millet iradesinin simgesi oldu

**“EZANLAR İLELEBET
YANKILANACAK”**

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nin yeniden ibadete açılışının 6. yıl dönümü dolayısıyla yaptığı paylaşımda, tarihi kararın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın iradesiyle hayata geçtiğini belirtti. Duran, Ayasofya'nın yeniden ezanla buluşmasının tarihle kurulan güçlü bağın, medeniyet şuurunun ve millet iradesinin bir tecellisi olduğunu ifade ederek, Ayasofya'dan yükselen ezanların ilelebet semalarda yankılanmaya devam edeceğini vurguladı.

MİLLET İHANETİ UNUTMAYACAK

● İstanbul Valiliği ve ilçe belediyele-
rince, şehir merkezinde 15 Tem-
muz Çarşamba günü düzenlene-
cek etkinlikler kapsamında şe-
hitlikler ziyaret edilecek, mevlid
programları, Kur'an-ı Kerim tila-
vetleri, meydanlarda anma prog-
ramları düzenlenecek. • 10'DA

Sivas'ta Atatürk ve Kongre Müzesi arkasında
"15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Anı
Merkezi"nin açılışı gerçekleştirildi. FETÖ'nün
15 Temmuz'daki darbe girişimi sırasında yaşı-
nan olayları yansıtan çok sayıda fotoğraf, gaze-
te kupürü, bilgilendirici pano ve o geceyi anla-
tan görseller yer aldı. 15 Temmuz gazisi Turgut
Aslan ve protokol üyeleri sergiyi gezdi.

Filistin Müftüsü'ne Mescid-i Akşa'yı yasakladılar

İSRAİL, Kudüs ve Filistin Müftüsü Şeyh Muhammed Hüseyin'i Mescid-i Akşa'da kıldığı cuma namazının ardından gözaltına alarak bir hafta Mescid-i Akşa'ya giriş yasağı getirdi. Filistin yönetimine bağlı Kudüs Valiliğinden yapılan açıklamada, Mescid-i Akşa vaizi Hüseyin'in hutbesini okuduğu cuma namazının ardından gözaltına

alındığı belirtildi. Hüseyin'in, İsrail polisi tarafından gözaltına alındıktan kısa bir süre sonra serbest bırakıldığı kendisine bir hafta Mescid-i Akşa'ya giriş yasağının tebliğ edildiği aktarıldı. İsrail güçleri, gözaltı nedenine ilişkin açıklama yapmadı. İsrail, son yıllarda Mescid-i Akşa vaizlerine karşı çok sayıda benzer karar almıştı.

Tarih, kitaplardan ibaret değil: Acılarımızı sanatla anlatmakta GEÇ KALDIK

***İnsanlığın, hafızasını kaybettğinde benzer acılar yeniden yaşadığını ifade eden Müziyen Burak Saygılı: "Dün Srebrenitsa, bugün de Gazze'de yaşanan ağır insani trajedi dünyanın vicdanını yeniden sorgulamasına neden oldu. Bizler kendi hikâyemizi anlatma konusunda yeterince güçlü olmadık. Dünya, sinema, müzik, edebiyat ve kültür aracılığıyla kolektif hafızasını inşa ediyor. Başkaları kendi acılarını evrensel bir dile dönüştürürken, biz çoğu zaman yaşadığımız trajedileri sadece kendi coğrafyamızın gündemi için de bıraktık. Bizim en büyük eksikliğimiz, acılarımızı evrensel bir sanat diliyle anlatacak kalıcı eserler üretmekte geç kalmış olmamızdır. Daha fazla film, roman, belgesel, senfoni, ağıt ve uluslararası sanat projesi ne ihtiyacımız var. Çünkü tarih, kitaplardan ibaret değil!"**

BOSNA Savaşı iki tarafın birbirine katması değil; Sırp lar tarafından Boşnaklara uygulanan bir soykırımdı. Srebrenitsa, insanlık tarihinin ortak hafızasına kazınmış silinmez bir yara, suçlulara gerek cezası verilmediği için asla kapanmayan bir dava olarak tarihe geçti. Bugün Srebrenitsa soykırımının 31. yıldönümü. Bosna'nın hüzünlü topraklarından figüran acı, bugün de Gazze'de yaşanan büyük soykırımın feryadına karışmış durumda. Kaleme aldığım, bestelediğim ve Boşnakça seslendirdiğim "Bijeli Cvjetovi" (Beyaz Çiçekler) eserinde Srebrenitsa soykırımını anlatan Müziyen Burak Saygılı'yla insanlığın direnişini ve acının sanatı yansımamı konuştuk.

BOSNA BİZİM BİR PARÇAMIZ

● Srebrenitsa gibi derin bir acıyı, Boşnakça besteleme ve seslendirme kararını nasıl aldınız?

Srebrenitsa, yalnızca Bosna-Hersek'in değil, insanlık tarihinin ortak vicdanında derin bir yara olarak duruyor. Bu eseri hazırlarken amacım sadece derin bir şarkı yapmak değil; acıyı yaşayan insanların hafızasına ve hatırasına saygı sunmaktır.

Bu nedenle eserin Boşnakça seslendirilmesini çok daha anlamlı olacağını anladım. Çünkü bizi acılar, en güçlü şekilde kendi dilleriyle konuşur. Boşnakça söylemek benim için bir dil değil, kardeşliğin sesiydi.

Çünkü biz Bosna'yı uzak bir coğrafya olarak değil, tarihimizde, kültürümüzde ve gönül bağımızda kendimizden bir parça olarak görüyoruz. Bu eserde de Bosna'lı kardeşlerimize yalnız olmadığımızı hissettirmek istedim.

● Kilbi bızat Bosna Hersek'te, Boşnaklara soykırım yapılan topraklarda çekmek, eserin duygusal derinliğini nasıl etkiledi? Kamera arkasında unutulmaz bir anı yaşadınız mı?

Bosna-Hersek'te geçirdiğimiz çok günlerinde beni en çok etkileyen şeylerden biri havaydı. Yaz mevsiminde olmasına rağmen çekimlerin neredeyse tamamı yağmurlu geçti. Normalde güneşli geçmesi beklenen günlerde gökyüzünün sürekli ağlaması, hepimize farklı duygular hissettirdi.

Kamera arkasında ekip olarak sık sık "Sanki bu topraklar hâlâ gözyaşı döküyor" diyorlardı. Elbette bunu manevî bir his olarak söylüyorum ama o yağmur, Srebrenitsa'nın hüzünlü öylesine bütünlüğüne ki çektiğimiz her kareye ayrı bir duygu kattı. O an günü hissettirdi. Biz sadece bir klip çekmiyorduk; hafızası hâlâ canlı olan bir acıya tanıklık ediyorduk.

BAZEN SANAT SİYASETEN DAHA ETKİLİ

● Boşnakça bir eseri, Evlad-ı Fatih'in "la büyük bir gönül ve tarih bağı bulunan Türkiye'den bir müzisyen olarak icra etmek, iki ülke arasındaki gönül bağını sanat aracılığıyla nasıl tanımlarsınız?

Türkiye ile Bosna-Hersek arasındaki bağ yalnızca tarihten ibaret değil. Bu ilişki, ortak hafızamızın, ortak acılarının ve ortak değerlerinin oluşturdugu güçlü bir gönül bağıdır. Biz Bosna'yı yabancı bir coğrafya olarak görmeyiz; kendimizden bir parça, ortak tarihimizin ve ortak vicdanımızın bir emaneti olarak görürüz. Bu nedenle Boşnakça bir eser seslendirmek benim için farklı bir dile şarkı söylemekten çok daha fazlasını ifade ediyor. Bu çalışmada, iki halk arasındaki kardeşliği sanat aracılığıyla dokunabilme çabasıdır. Çünkü sanat, bazen siyasetin, diplomasi ve kelimelerin ulaşamadığı yerlere ulaşabilir. Ben bu eseri bir Türk

sanatçı olarak değil, Bosna'nın acısını yüreğinde hissederek bir kardeş olarak seslendirdim.

● Tarihe insanlık adına bir trajedi, bir utanç olarak geçen ve unutulmaması adına nesilden nesile aktarılması gereken acılar sanatla; müzikle hafızalara kaydedilebilir mi?

Tarih kitapları bize olayların ne zaman ve nasıl yaşandığını anlatır; sanat ise insanların o acıyı nasıl hissettiğini gelecek nesillere taşır. Bu yüzden müzik, sinema, edebiyat ve diğer sanat dalları, kolektif hafızamızın en güçlü taşıyıcılarıdır. Srebrenitsa, uluslararası toplumun korusuna sorumluluğunu yerine getiremediği acı bir kırılma noktası olarak hafızalara kazındı. Bugün Gazze'de yaşanan ağır insani trajedi karşısında da dünyanın vicdanı benzer sorularla karşı karşıya. Sanatın görevi bu tartışmaların hukukî sonuçlarını belirlemek değil, insanlığın ortak vicdanını diyet tutmaktır. Masum insanların acısı coğrafyaya göre değişmez. Bosna'da dökülen gözyaşı da Gazze'de dökülen gözyaşı da insanlığın ortak intihandır. "Bijeli Cvjetovi", yalnızca geçmişte yakılmış bir ağıt değil; bugün ve yarın, dünyanın neresinde olursa olsun masum insanların hayatını savunan evrensel bir vicdan çağrısıdır.

SOYKIRIM OLDUĞUNU TÜM DÜNYA BİLİYOR

● Sırp ların "Türklerden intikam alma günü" diyerek Srebrenitsa'da binlerce Boşnak'ı soykırıma tabi tutmasından üzerinden 31 yıl geçti. Bugün Gazze'de benzer bir soykırım yaşanıyor. İnsanlığın dün Srebrenitsa'da sustuğu soykırımın bugün Gazze'de de tekrarlanmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Srebrenitsa, uluslararası mahkemeler tarafından soykırım olarak tanınmış ve insanlık tarihine kara bir leke olarak geçmiş bir trajedir. Aradan geçen onca yıla rağmen, o acının bıraktığı izler hâlâ silinmedi. Gazze'de ise bugün dünyanın gözleri önünde çok ağır bir insani yıkım yaşanıyor. Binlerce sivilin hayatını kaybetmesi, çocukların, kadınların ve masum insanların savaşın en ağır bedelini ödemesi, vicdan sahibi herkes için derin bir üzüntü ve endişe kaynağı. Bu nedenle, uluslararası toplumun sivilleri korusuna ve uluslararası hukuku işletme konusunda çok daha güçlü bir irade göstermesi gerekiyor. Çünkü sessizlik, bazen acının büyümesine zemin hazırlar. Srebrenitsa'nın da, Gazze'nin de bize hatırlattığı en temel sorumluluk, insan hayatını nerede olursa olsun aynı değere görebilmektir.

Milât Gazetesi Ankara Temsilcisi Özlem Doğan, Srebrenitsa Katliamının 31'inci yıl dönümünde Evlad-ı Fatih'in ecdadı Fatih Sultan Mehmet'in kabrinde müziyen Burak Saygılı'yla Srebrenitsa için yaptığı ezgiyi konuştuk.

En büyük eksikliğimiz; ANLATAMIYORUZ

● Gazze'de yaşanan soykırım, Bilge Lider Alija İzzetbegović'in, "Unutulan soykırım tekrarlansın" sözünün haklılığının net ispatı mıdır? Müziyen Burak Saygılı, yaşanan acılara karşı hissettiği mi? Sözde Holokost üzerine filmler çekip dünyanın yahudilere sempati duymasını sağlayan körsele güler, Bosna, Irak, Suriye ve Gazze'de yaşanan gerçek katliamları görmeyen geldi, ne yazık ki İslam ülkeleri de bu korkunç acıları tüm dünyaya anlatacak sarıscı eserler ortaya çıkaramadı. Biz 2 milyar Müslüman olarak nerede hata yapıyoruz?

"UNUTULAN SOYKIRIM TEKRARLANIR"

İNSANLIK, hafızasını kaybettğinde benzer acılar yeniden yaşanabilir. Srebrenitsa bunun acı bir örneğiydi. Bugün Gazze'de yaşanan ağır insani trajedi de dünyanın vicdanını yeniden sorgulamasına neden oluyor. Ben mesleğim sadece Müslümanların değil, bütün insanlığın ortak sorumluluğu olarak görüyorum. Çünkü masum bir insanın hayatı, dini, kökeni veya milliyeti ne olursa olsun aynı değere sahiptir. Ancak şunu da kabul etmeliyiz ki, bizler kendi hikâyemizi anlatma konusunda yeterince güçlü olmadık. Dünya, sinema, müzik, edebiyat ve kültür aracılığıyla kolektif hafızasını inşa ediyor. Başkaları kendi acılarını evrensel bir dile dönüştürürken, biz çoğu zaman yaşadığımız trajedileri sadece kendi coğrafyamızın gündemi içinde bırakaktık. Bizim en büyük eksikliğimiz, acılarımızı evrensel bir sanat diliyle anlatacak kalıcı eserler üretmekte geç kalmış olmamızdır. Daha fazla film, roman, belgesel, senfoni, ağıt ve uluslararası sanat projesine ihtiyacımız var. Çünkü sanat, insanların zihnine bizi değil, kalbine duygu bürar. Kalbe ulaşan duygu ise nesiller boyunca yaşamaya devam eder. Ben de "Bijeli Cvjetovi"ni bu anlayışla hazırladım. Bu eserin tek başına dünyayı değiştireceğini iddia etmiyorum. Ama manyorum ki her sanim eser, insanlığın ortak hafızasına bırakılmış bir izdir.

SANAT, ÇAĞININ TANIĞI OLMALI

● Sözce sanat ve sanatçı kimdir? Sadece estetik ve gise kayıplarına üretip etliye sütlüye karıştırmayan mı, yoksa büyük insani krizlerde apakça taraf olan mı?

SANATÇI, yalnızca güzel eserler üreten kişi değildir; yaşadığı çağın vicdanına da tanıklık eden insandır. Elbette sanatın estetik bir yönü vardır ve bu çok kıymetlidir. Ancak sanat, sadece göze hitap eden bir uğraş değil; aynı zamanda insana, topluma ve hakikate dair söz söyleme biçimidir. Sanat, tarih boyunca savaşlara, zulümlere, adaletsizliklere ve insan onurunu hedef alan her türlü trajediye tanıklık etmiş; kimi zaman bir şiire, kimi zaman bir şarkıya, kimi zaman da bir filmle insanlığın hafızasını derin tutmuştur. Sanat, insanı merkeze almayan sadece gerçek anlamı bulur. Ben de eserlerimin üretirken şunu inanıyorum: Bir gün parklar unutulabilir, alkyarlar sona erebilir. Ama eğer bir eser bir insanın vicdanına dokunmuş, ona merhamet, adalet ve insanlık onurunu hatırlatmışsa, işte o zaman gerçek sanat olmayı başarmıştır. Sanatçı da çağının tanığı olabildiği ölçüde kalıcı bir iz bırakır.

● Srebrenitsa'nın 31. yılında, hem Bosna'daki kurbanların azız hatırasına hem de bugün zulüm gören tüm insanlığa, bu şarkı üzerinden vermek istediğiniz en temel mesaj nedir?

Bu şarkıyla vermek istediğim en temel mesaj şudur: Unutmayalım, unutturmayalım ve insan onurunu her şartta savuralım. Onların hatırasını yaşatalım, geçmişte dinlik bir yaş tutmamız ötesinde, geleceğe karşı bir sorumluluk! Çünkü hafızamız kaybeden toplumlar, aynı acılarla yeniden sınıanabilir.

DÜN SREBRENİTSA BUGÜN GAZZE:

'UNUTULAN SOYKIRIM' TEKRARLANIYOR

Modern Avrupa tarihinin en karanlık sayfalarından biri olan Srebrenitsa Soykırımı'nın 31. yıl dönümü. Binlerce kurban, uluslararası kuruluşların yapısal iflasi ve **İslam** dünyasının derin jeopolitik felcinin gölgesinde anılıyor. Dünya ise yine **İslam** coğrafyasının tam ortasında, Gazze ve Lübnan'da icra edilen yeni soykırım vahşetlerine tanık oluyor.

SÖZDE "GÜVENLİ BÖLGE"DE SOYKIRIM!

Bosna Hersek'te 11 Temmuz 1995'te Ratko Mladić komutasındaki Sırp larından gerçekleştirilen ve uluslararası mahkemelerde "soykırım" olarak tescillenen Srebrenitsa katliamının üzerinden 31 yıl geçti. En az 8 bin 372 Boşnak erkeğin sistematik şekilde katledildiği faciyanın yıl dönümünde, kimliği yeni tespit edilen 10 kurban daha Potočari Anıt Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Birleşmiş Milletler (BM)

tarafından "güvenli bölge" ilan edilmesine rağmen 11 Temmuz 1995'te Sırp güçlerinin kontrolüne geçen Srebrenitsa'da yaşanan insanlık dramı, aradan geçen 31 yıla rağmen adaletin tam anlamıyla tecelli etmediğini düşünen acılı ailelerin yüreğini yakmaya devam ediyor. Suçun izlerini gizlemek amacıyla ülkenin dört bir yanındaki toplu mezarlara taşınan cenazelerden binden fazlasına ise hala ulaşılamadı.

MAHKEMELER "SOYKIRIM" DEDİ

Lahey'deki Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi (ICTY) ve 2007 yılında Uluslararası Adalet Divanı, Srebrenitsa'da yaşanan vahşeti resmen "soykırım" olarak tanıdı.

Katliamın mimarlarından olan Bosnalı Sırp ların askeri lideri Ratko Mladić ve siyasi lider Radovan Karadžić, soykırım ve insanlığı karşı suçlardan

müebbet hapis cezasına çarptırıldı. Dönemin Sırbistan Cumhurbaşkanı Slobodan Milošević ise yargılama süreci tamamlanmadan cezaevinde öldü.

Bugüne kadar uluslararası mahkemeler ve Bosna Hersek Mahkemesi'nde görülen davalarda 45 Sırp sanığa toplam 699 yıl, 4 isim hakkında ise müebbet hapis hükmü verildi.

UNUTULAN SOYKIRIM YİNE TEKRARLANIYOR!

Bosna Hersek'in bilge lideri Aliya İzzetbegović'in modern tarihin sineline kazdığı "Unutulan soykırım tekrarlanır" ikazı, bugün **İslam** dünyasının tam ortasında, Gazze'de ve Lübnan'da en vahşi sahneleriyle sahnelenen sistematik bir jeopolitik suç ortaklığına dönüştü. Srebrenitsa ile günümüz Gazze hattı arasındaki tarihsel paralellik, uluslararası hukukun bir koruma mekanizması değil, güçlü aktörlerin stratejik hedeflerine ulaşması için zaman kazandıran kurumsal bir oyalama aracı olarak tasarlanmasında yatıyor. 1995 yılında Srebrenitsa'da katliamı seyreden "mavi kasklı" Birleşmiş Milletler as-

kerleri ile bugün Lübnan sınırında katliam verilerini kaydetmek ve istatistik tutmak dışında hiçbir ağırlığı olmayan uluslararası gözlemciler, aynı sistemik çöküşün ve ahlaki çürümenin farklı dönemlerdeki tezahürleri olarak tarihe geçti. Dün Bosna'da Boşnakları savunmasız bırakan silah ambargosu neyse, bugün Gazze ve Lübnan'da uluslararası ceza mahkemelerinin ve BM kararlarının veto mekanizmalarıyla işlevsizleştirilmesi ve direnişin silahlandırılması talebi de odur. Küresel sistem, failin askeri operasyonunu tamamlaması için gereken diplomatik koruma kalktığını ve lojistik zamanı bizzat üretiyor.

İSLAM DÜNYASI UNUTKAN VE SESSİZ!

Bu denklemin en kritik kırılma noktası ise **İslam** dünyasının büründüğü sessizlik ve Aliya'nın bahsettiği o "unutma" eyleminin bizzat faili haline gelmesi. Coğrafi konumu, nüfus potansiyeli ve küresel finans ile enerji piyasalarındaki devasa finansal kaldıracına rağmen **İslam** ülkelerinin ürettiği eylemsizlik artık bilinçli bir jeopolitik tercih olarak görülüyor. Küresel kapitalist sisteme ve Batı finans piyasalarına entegre olmuş sermaye yapıları, ekonomik gücün bir yaptırım veya

caırdıcılık unsuru olarak masaya sürülmesini dün olduğu gibi bugün de engelliyor. **İslam** işbirliği Teşkilatı ya da Arap Birliği gibi kurumların çatısı altında düzenlenen liderler zirveleri, sahada karşılığı olmayan, sadece iç kamuoyunun gazını almaya yönelik retorik üretim merkezlerine dönüştü.

Ne yazık ki kendi güvenliğini küresel aktörlerin insafına bırakan ve kardeşlerinin uğradığı katliamı hafızasından silen yapılar için soykırım, kaçınılmaz olarak tekrarlanıyor.

10 şehit daha...

Bosna, her yıl bu zamanda olduğu gibi, bugün yarasının üzerindeki bandajı kaldırarak, dünyaya hakikati bir kez daha haykırarak, sonra yarasını usulca tekrar kapatacak. Evet, 1995 yazında yaşanan Srebrenitsa

TAHİN KILINÇ
tahin.kilinc@yenisafak.com.tr

Soykırımı'nın kurbanları için bugün gözyaşları yeniden akacak, yürekler yeniden sızlayacak, şehitler "modern" dünyaya iki yüzüklüğünü ve

umursamazlığını yeniden ve tekrar hatırlatacak.

Soykırımın 31'inci yıldönümünde, Srebrenitsa'daki Potoçari Şehitliği'ne kimlikleri yeni tespit edilebilen 10 kurban daha defnediliyor bugün.

Üç gün önce Bosna'nın Visoko kasabasından hareket eden bir konvoyla başkent Saraybosna'ya getirilen cenazeler, sokaklarda halk tarafından saygıyla ve hüzünle selamlandı. Cenazeleri taşıyan araçların, Saraybosna kışılması sırasında iki korkunç katliama sahne olan Markale pazar önünde durduğu sahne, merasimin en duygusal anlarından biriydi hiç kuşkusuz. Şehitlerin buluşması ve kucaklaşması yaşandı adeta.

Geçtiğimiz temmuzdan bugüne sürdürülen çalışmalar sonucu kimliği tespit edilen 10 kurbanın yaşları 20 ila 56 arasında değişiyor. İsimleriyle şunlar: Senad Jusić, Muris Baraković, Hamid Musić, Ramo Alić, Muhiddin Osmanović, Hüso Kerimović, Nuko Nukić, Ahmet Gustar, Asım Kunić ve Ramo Davutović. "Suçları" isimlerinde saklı: Hamid'ler, Ramazan'lar, Muhiddin'ler, Hüsameddin'ler, Ahmed'ler, Asım'lar... Alić, Alioğlu, Osmanović, Osmanović, Kerimović, Kerimoğlu, Davutović, Davutoğlu... Kurbanların sadece isimlerine ve soy isimlerine dikkat kesilmek bile, onlara neden kayıldığını gözler önüne seriyor.

Burada bir köşe yazısında hızlıca yazıyorum, sizler de belki bu yazıyı birkaç dakikada okuyorsunuz. Ama "kurbanların kimliklerinin tespiti" ifadesinin arka planında, şehitlerin geride kalan yakınları açısından sürekli tekrarlanan bir acı ve açık kalan kocaman yaralar var. Kimlik tespit süreçlerinin teknik zorlukları ve yoruculuğu bir yana, soykırımda öldürülen en az 8.372 erkeğin cesetleri parçalanarak çok sayıda toprağa mezarla gelmiş gızele dağıldığı için, bazı cenazelerin kemik-uzuv bütünlüğünü sağlamak bile yılları buluyor. Kurban yakınları "bari iskeleti tek parça haline gelsin" hassasiyetiyle, yıllarca beklemek zorunda kalıyor. Sırp canavarların feci yaptıkları öldürdükleri Bosnakların cenazeleri 150 ayrı lokasyonda tespit edildi şimdiye kadar, 77 tane de toplu mezar bulundu. Potoçari Şehitliği'ne şu ana dek 6.772 kurbanın cenazesi defnedildi. 250 cenaze de yakınların talebi ve isteği doğrultusunda çevredeki yerel mezarlıklara ve köylere gömüldü. Cenazelerinin bulunması beklenen en az 1.000 kurban daha var. Bunlar kayıtlarda hâlâ "kayıp" statüsünde görünüyor. Çok sayıda kurban yakını, neticelerin alındığını görmeden vefat etti üstelik. Bazı cenazelerin artık hayatta kalmış bir sahibi veya mezarında dua edecek bir yakını bile yok.

Bosna'ya yolum düştüğünde, merkeze uzak ve sapa bir noktada yer almasına rağmen, Srebrenitsa'ya muhakkak gidiyorum. Ailemi, çocuklarımı, yakın dostlarımı da hep götürdüm. Her yıl Srebrenitsa Soykırımı'nın yıldönümünde, muhakkak bir yazı yazıyorum ve konuyu kendi çapımda gündemde tutmaya çalışıyorum. Meselerin mahkeme safahatını ve resmi prosedürlerini de ayrıca izliyorum. Ama yine de öfkemi yenemiyorum, üzülgünüm soğumuyor. Masum bir halka reva görülen bu zulmin ayrıntıları hâlâ göğsümü sıkıştırıyor.

Her yıl bıkmadan ve usanmadan, Srebrenitsa Soykırımı'nda Avrupa'nın, BM'nin sözde baş gücünün ve bilhassa Hollanda'nın insanlık suçlarını yüzlerine haykırarak gerekiyor. Sadece **Müstüman** oldukları için öldürülen masum Bosnakların, Sırp canavarların eline teslim edilmesinin tek sebebi, İslam'a ve **Müslümanlara** duyulan nefret. Bugün uluslararası toplantılarda Batılı siyasetçilerin ve devlet yöneticilerinin yüzüne ortalıklarda salınması, dışlerinin arasından sıyrılan görünmez engel olmamalı. Srebrenitsa Soykırımı'ndan alınacak çok sayıda dersin birincisi bu: Hafızayı hep diri ve canlı tutmak. Batı zihin dünyasının ve gücünün bize ve toprakların Doğu'ya hep aynı pencereden baktığını hiç unutmamak... Ve ellerine fırsat geçtiğinde Srebrenitsa'yı tekrarlayacak bir damarın orada hâlâ canlı olduğunu aklımızdan hiç çıkarmamak...

Rohingya krizi: Bangladeş'in taşıdığı yük, dünyanın vicdan sınavı

DAKKA

Bangladeş'e gitmişken, ülkenin yaklaşık on yıldır gündeminden hiç düşmeyen en önemli meselelerinden biri olan Rohingya krizini ele alan bir yuvarlak masa toplantısına da katıldık. **Centre for Civilizational Dialogue** ile **BIIT Trust** (Bangladesh Institute of Islamic Thought) tarafından düzenlenen toplantının başlığı: **"Rohingya Krizinde Yol Almak: Geri Dönüş Uzak Bir Hayal mi?"**

Toplantıya akademisyenler, araştırmacılar, insan hakları savunucuları, medya temsilcileri, eski diplomatlar ve düşünce kuruluşlarının yöneticileri katıldı. Tartışmaların ortak noktası Rohingya meselesinin artık yalnızca Bangladeş ile Myanmar arasında çözülebilecek iki taraflı bir sorun olmaktan çoktan çıkmış olduğu. Bu mesele, uluslararası hukukun, insan haklarının, bölgesel güvenliğin ve her şeyden önce dünyanın vicdanının sınıandığı büyük bir insanlık meselesidir.

BUGÜN BANGLADEŞ'TE YAKLAŞIK 1,1 MİLYON ROHINGYALI MÜLTECİ YAŞIYOR

Bunların büyük çoğunluğu **Cox's Bazar**'daki kamplarda, bir kısmı ise **Bhasan Char** adasında bulunuyor. Dünyanın en büyük mülteci yerleşimlerinden birine dönüşen bu kamplar başlangıçta geçici barınma alanları olarak kurulmuştu. Fakat yıllar geçtikçe geçicilik kalıcılaşmaya, olağanüstü hâl gündelik hayata dönüşmeye başladı.

Kamplarda doğan çocuklar var. Myanmar'ı hiç görmemiş gençler var. Vatansız, geleceksiz ve belirsizlik içinde

büyüyen bir kuşak var.

Bir mülteci krizinin en tehlikeli aşaması, yalnızca insanların yerlerinden edilmesi değildir. Asıl tehlike, bu yerinden edilmenin zamanla normalleşmesidir.

Dünya bir süre sonra kamplara, rakamlara ve yardım çağrılarına alışıyor. İlk günlerde vicdanları sarsan görüntüler zamanla sıradan haber malzemesine dönüşüyor. Uluslararası gündem başka krizlere

kayıyor ve geride unutulmuş bir halk kalıyor.

Rohingyaların yaşadığı trajedi tam olarak budur.

Myanmar'ın Arakan bölgesinde yaşayan bu **Müslüman** topluluk uzun yıllar boyunca sistematik ayrımcılığa maruz kaldı. Vatandaşlık hakları ellerinden alındı. Seyahat özgürlükleri kısıtlandı. Mülkiyet hakları gasp edildi. Köyleri yakıldı. İnsanlar öldürüldü, kadınlar ve çocuklar ağır ihlallerin hedefi oldu. Özellikle 2017 yılında yaşanan büyük şiddet dalgası yüz binlerce insanı Bangladeş'e sığınmaya zorladı.

Bangladeş, kendi ekonomik ve demografik sorunlarına rağmen bu insanlara kapılarını açtı. Bu, yalnızca siyasi bir karar değil, büyük bir ahlaki sorumluluk örneğiydi. Tarih Bangladeş'i, dünyanın büyük kısmı uzaktan üzüntü bildirmekle yetinirken zulme uğrayan bir halka sırtını dönmeyen ülke olarak hatırlayacaktır.

Fakat burada çok açık bir gerçeği de teslim etmek gerekir: Bangladeş'in tek başına taşıdığı bu yük artık sürdürülebilir değildir.

Kampların bulunduğu bölgelerde sosyal, ekonomik

ve çevresel baskılar giderek artıyor. Yerel halk ile mülteciler arasındaki imkân paylaşımı zorlaşıyor. Eğitim, sağlık, gıda ve barınma ihtiyaçlarının karşılanması uluslararası yardımlara bağlı durumda. Yardım fonlarının azalması ise kamplardaki hayatı daha kırılgan hâle getiriyor. Uzayan belirsizlik insan kaçakçılığını, uyuşturucu ağlarını, yasa dışı göç yollarını ve diğer güvenlik sorunlarını da besliyor.

Dolayısıyla Bangladeş'in insani yükünü takdir etmek yetmez; bu yükün uluslararası düzeyde gerçek anlamda paylaşılması gerekir.

HASİNA DÖNEMİNDEN YENİ YÖNETİME

Bangladeş'te Temmuz Devrimi'nden sonra oluşan yeni siyasi atmosfer Rohingya meselesine yaklaşım bakımından da yeni beklentiler doğuruyor.

Şeyh Hasina yönetimi, Rohingya krizini uluslararası gündemde tutmaya çalışmış olsa da zamanla güvenlik, yük ve kontrol eksenli bir yaklaşımın ağır bastığı görülmüyordu. **Krizin uzaması, uluslararası desteğin azalması ve kamp nüfusunun giderek büyümesi hükümeti daha sert ve idari tedbirlere yöneltti.**

Yeni yönetimin ise meseleyi daha insani, daha şeffaf ve daha hak temelli bir anlayışla ele alması bekleniyor. **Rohingyaları yalnızca güvenlik sorunu veya ekonomik yük olarak gören bir yaklaşım çözüm üretemez.** Onlar her şeyden önce hakları ellerinden alınmış, ülkelerinden zorla koparılmış insanlardır.

Ancak Bangladeş'te yönetimin değişmesi sorunun esas kaynağını ortadan kaldırmıyor. Çünkü kalıcı çözüm Bangladeş'te değil, Myanmar'dadır.

Yazının devamı yenisafak.com'da

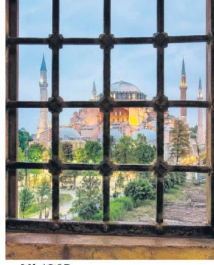

**YASIN
AKTAY**
yasin.aktay@yenisafak.com.tr

Faruk
Erdem

KIRILAN ZİNCİRLER

Yıl 1965,
Yer **Millî Türk Talebe Birliği**
konferans salonu.

Üstad Necip Fazıl Kısakürek,
çoğunluğu gençlerden oluşan büyük
bir kalabalığa hitap ediyor..

Lafî dolandırılmadan, milyonların
içinde yanan o ateşi tek cümlede
haykırıyor:

"AYASOFYA AÇILACAK..."

Sonra devam ediyor:

"Türk'ün bu vatanda kalıp
kalmayacağından şüphesi
olanlar, Ayasofya'nın da açılıp
açılmayacağından şüphe edebilirler.

Ayasofya açılacak...

Hem de öylesine açılacak ki,
kaybedilen bütün manalar, zincire
vurulmuş masumlar gibi onun içinden
fırlayacak...

Öylesine **açılacak ki**, bu millete
iyilik ve kötülük etmişlerin dosyaları
da onun mahzenlerinde ele geçecek...

Ayasofya açılacak!

Bütün değer ölçülerini, tarih
hükümlerini, dünyalar arası mahsup
sırlarını, her iş ve her şey hakkındaki
gerçek miyarları çerçeveleyici bir kitap
gibi **açılacak...**

Ayasofya'yı, artık önüne geçilmez
bu sel **açacak...**

**Ayasofya açılmalıdır. Türk'ün
bahitiyle beraber açılmalıdır..."**

Bu konuşmadan 55 yıl sonra...

Ayasofya'nın zincirleri bir daha
vurulmayacak şekilde kırıldı.

**Sayın Cumhurbaşkanı Tayyip
Erdoğan**, kimsenin gösteremediği
büyük bir iradeyi ortaya koydu ve
Ayasofya'nın ibadete açılacağını,
oranın bir CAMİ olduğunu ilan eden
karanı imzaladı...

Tarih **10 temmuz 2020...**

Bundan tam **6 yıl önce...**

Ardından **24 Temmuz 2020**

Cuma günü o yüce mebed, secdeye,
tekbire, Kurana, namaza, ezana
kavuştu.

Binlerce şükür...

Başbakan **Adnan Menderes**
nasıl "Türkçe ezan" garabetini
kaldırıp, tekbirlerin yine bu ülkenin
semalarında yankılanmasını
sağlamasıyla yad ediliyorsa...

**Sayın Cumhurbaşkanı
Erdoğan** da gerçekleştirdiği yüzlerce
büyük eserin yanında, tarih boyunca
**Ayasofya'yı ezanla, secdeyle
buluşturması ile yad edilecek...**

Ve milyonların dilinden aynı dua
dökülecek:

Allah O'ndan razı olsun...

Gençliğimin ilk yılları...
İstanbul Üniversitesi'nde
öğrenciyiz...

Her gün **Sultanahmet Camii**'ne
gider, Ayasofya'ya hüznle bakardık.
Koskoca bir milletin yüreğindeki
yarayıcı bizim hissettirmişiz...

Sultanahmet caminin o demir
parmaklı pencerelerinden Ayasofya'yı
izleyip onun esaretini fotoğraflardık...

**"Bir gün burada namaz
kılmak nasip olacak mı?"** diye
sorardık birbirimize...

Allaha binlerce şükür ki bu
arzumuz yerine geldi.

Binlerce şükür ki Üstad Necip
Fazıl'ın 55 yıl önce işaret ettiği o "sel"
esaret zincirlerini yerle bir etti.

Ayasofya 6 yıldır özgür.

Ayasofya 6 yıldır aslı kimliği ile
Müslümanları kucaklıyor...

Ayasofya da 6 yıldır alimler secde
ile buluşuyor...

Kıyamete kadar da böyle kalacak...